

Janka Avsenika, združeno s kulturnim programom, z domiselnimi planinskimi recitacijami pa so predstavili svojega rojaka in pesnika Francija Tušarja. Konec maja so organizirali planinsko kulturno prireditev v eni od svojih najstarejših postojank, v koči Pristava v Javorniških Rovtjih. Za finale praznovanj pa so pripravili slavnostno podelitev društvenih priznanj, ki so jo popestrili Kamniški koledniki.

Slavnostni govornik je bil društveni predsednik **Vlado Treven**, ki je v priložnostnem govoru povedal, da so javorniški planinci imeli 19. novembra 1947 na pobudo številnih še zdaj živih planinskih navdušencev ustanovni občni zbor, nakar so se v register društev občine Jesenice vpisali kot Planinsko alpinistično društvo Javornik-Koroška Bela. Prvo leto delovanja je društvo štelo 89 članov, naslednje leto že 262 članov in mladine. Društvu se je že leta 1948 ponudila priložnost, da so v najem prevzeli pastirsko kočjo na Zasipski planini v Krmi, ki so jo kot planinsko kočjo odprli 26. decembra 1948. Na pobudo PZS so leta 1951 dobili v upravljanje visokogorsko postojanko Staničevo kočjo pod Triglavom. Kljub oddaljenosti in potrebi po velikih popravilih se niso ustrašili dela, nagrada za številne delovne akcije je bil ob lepem vremenu pogled na Triglav, na drugi strani pa proti Rožci, Golici in Belščici.

V naročju gora

ALEŠ TACER

*Mehkoba trat gorskih
v naročje me vabi;
v nedrih višinskih jas
kopal bom svoj obraz.*

*Tam, kjer samota
od nekdanj kraljuje,
kjer večna lepota
za soncem potuje.*

*In veter bo nosil
vonj trav čez planine —
vanj bom šepetal
svoje skrivne spomine...*

Ko so pridobili prve planinske kočje, so delovno začeli društveni markacisti, ki so nadelali in popravili številne poti proti Karavankam in Julijcem, tudi novo pot iz Krme na Debelo peč. Zdaj društveni markacisti vzdržujejo več kot sto kilometrov planinskih poti proti vrhovom visokogorja.

Leta 1953 so planinci tega društva dobili v upravljanje tretjo postojanko, Pristavo v Javorniških Rovtjih, po desetih letih delovanja pa so ustanovili mladinski odsek. V letih največjega vzpona je PD Javornik-Koroška Bela imelo 1900 do rekordnih 2090 članov, mladinski odsek pa več kot 600 organiziranih mladih članov. Leta 1966 je bila celotna gradbena dejavnost prenešana na uničeno Prešernovo kočjo na Stolu, ki so jo na novo postavili ob 20-letnici osvoboditve slovenskega naroda, kot je v slavnostnem govoru povedal predsednik društva Vlado Treven. Društvo je postalo upravljelec kočje, zaradi vse večjega obiska pa so jo še dvakrat povečali in oblekli z lesom, dokler ni dobila sedanjega videza.

Po podatkih, ki jih je navedel društveni predsednik, je v PD Javornik-Koroška Bela v pol stoletja sodelovalo 152 odbornikov, društvo je ta čas vodilo devet predsednikov, markacijski odsek je vodilo 16 markacistov, društveni mladinski odsek pa v 40 letih devet načelnikov. Ta čas je v propagandnem odseku delovalo 22 planincev.

Izmenjava izkušenj med sosednjimi GRS

V okviru tradicionalnih srečanj sosednjih gorskih reševalnih služb, imenovanih tudi Alpe-Adria, kakršne pripravljajo že 13 let, je bilo takšno srečanje lanskega 27. novembra v Kamniku, organizirala pa ga je GRS Slovenije. Udeležili so se ga predstavniki GRS Slovenije, iz Avstrije predstavniki gorskih reševalcev iz zveznih dežel Koroške in Štajerske, iz Italije pa predstavniki gorskih reševalcev iz Furlanije-Juljske krajine.

Ko so predstavljali značilnosti mi-

nule poletne sezone, so slovenski gorski reševalci povedali, da so leta 1997 doslej prvič v zgodovini za beležili več kot 200 nesreč, mrtvih pa je bilo v teh nesrečah 27, medtem ko je povprečje zadnjih let 22 ali 23. Pripravljenost obiskovalcev gora je premajhna, so poudarili, obenem pa ti obiskovalci precenjujejo lastne sposobnosti, saj se je 75 odstotkov nesreč zgodilo v lepem vremenu. V slovenskih gorah se srečujejo planinci treh dežel, ne glede na narodnost pa ne puščajo sporočil o tem, kam so namenjeni, kar ob morebitni nesreči otežuje iskanje. Posebej je zaskrbljujoče, so povedali slovenski gorski reševalci, da planinci, ki so slišali klice na pomoč, v nekaterih primerih niso reagirali. Vse to navaja k temu, da bo treba več pozornosti nameniti vzgoji planincev.

Gorski reševalci iz Furlanije-Juljske krajine so povedali, da se je pri njih leta 1997 število akcij povečalo in so jih imeli 120, od vseh ponesrečenih pa je bilo na njihovem območju le 10 odstotkov članov planinskih društev. Mrtvih je bilo 16, reševanje iz plazov ni bilo, lavinske pse pa so usposobili tudi za druge namene, na primer za iskalne akcije v gozdu. Na njihovem območju se je povečalo število akcij, v katerih so reševali ponesrečene zmagarje.

Avstrijski gorski reševalci s Koroškega so imeli do konca lanskega oktobra to leto 180 akcij, v katerih so iz gora prinesli 11 mrtvih, kar je povprečje zadnjih let. Koroški gorski reševalci so posebej poudarili, da so bili ponesrečenci dobro opremljeni, vendar svoje tehnične opreme niso znali dobro uporabljati. Opažajo tudi zlorabe signalov za pomoč, zato bodo prihodnjo sezono začeli ustrezno medijsko akcijo. Na področju izobraževanja reševalcev pripravljajo enotna pravila za reševanje z žičnic, ker je sedaj več doktrin, ki jih uporabljajo v praksi.

Na avstrijskem Štajerskem so imeli gorski reševalci lani do konca oktobra kar 1500 akcij, od tega na organiziranih smučiščih kar 1300, kar pa je sicer v povprečju zadnjih let. Iz gora so prinesli 16 mrtvih, od tega dva reševalca, ki sta oba umr-